

JUGOSLAVJANSKI STENOGRAF.

IZDAVATELJ I UREDNIK
A N T. J. BEZENŠEK.

Izdaje se vsaki mesec 20. dne.
Redakcija i administracija:
v Petrinjskej ulici br. 365.

Stoji na celo leto 2 for. 50 n.,
na pol leta 1 for. 30 novč.
Rôkopisi se ne vraćajo.

Stenografija i pedagogija.

Tί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑετάτιον καταλέξω;

To mi pitanje bliesnu u duši, čim sam zamislio otaj zadatak. I tko se ne bi žacnuo, da mu se zadade to dvoje dovesti u harmoničan sklad? Jamačno svatko, koji znade: što je »pedagogija«, što »stenografija«? Promislimo samo, da je Herbart dotle svojimi iztraživanji prodro, da je kušao pojam, kojim se svrha odgojivanja pomišlja, tako shvatiti, da bude isti poput protuslovnih metafizičkih pojmovâ - spoznajni princip; članovi protuslovja su mu: mnogostranost i jedinstvenost značaja, ili drugimi riečmi, zamisao i osvjetaj. Nezaboravimo ni to, da stenografija najnovijemu, epokalnomu izumu — telefonu — pruža ruku, i da ide u obće uporedo sa čudesi, koja tvori para i munjina. Uočiv sve to, čovjek bi zbilja mislio, eto moderna Sisifa, koji će svetu podati jednošilj kompas, da u isti kaže sjever i jug! Ta to dvoje si je diametralno protivno: ondje najabstraktnija abstraktnost, ovdje najrealnija realnost! Ali, prijatelju, nisu to skrajnosti, što stoji na čelu ovim redkom, i ja izpunjam samo zadanu rieč, ako ih svedem u sklad; obećah bo Ti već prošle godine povesti stenografiju pred pedagoški areopag, da vidimo, vriedi li ona sama sobom biti naučnim predmetom.

Najprije pustiti ču pedagogiji, a onda stenografiji rieč; prva neka kaže svoj temeljni princip, svoju svrhu i put, koji k njoj vodi; a ova neka dokumentira svoju sposobnost biti pomagalicom za postignuće iste svrhe.

I.

Nauk budi uzgojan.

Rieč »pedagogija« sama je sobom donekle nominalna definicija; ali ta je označka prema podpunomu pojmu same te znanosti preuzka, i već cigla svrha razmiče joj granice. Pedagogija bo imade

uzgojiti moralan značaj, — to je njezina svrha, — a taj imade biti obćenit, dakle i sama znanost imade biti obćenita, za svu mladež, ne pako samo za »dječake«. U tom je pojmovna uzkost same rieči »pedagogija«.

Da naznačenu jur svrhu pedagogija postigne, služi se ona trimi sredstvi: stegom, naukom i uzgojem. Ova joj sredstva diktira psihologija i etika, koje su joj znanosti reć bi premise, iz kojih ona sama kao zaglavak sledi. O stezi i ob uzgoju neće ovdje biti govora, već jedino o nauku, koji logički spaja ovo dvoje, imajući nešto zajedno sa stegom a nešto sa uzgojem, te ga u teoriji ide logično mjesto u sredini medju stegom i uzgojem. On jim je spona.

Pita se sada, kakav ima biti nauk? U trih riečih, koje met-nusmo na čelu ovomu odsjeku, leži odgovor. U pedagogiji može biti govora samo o takovu nauku, koji je nakan uzgojno djelovati, moralno oplemeniti. To je upravo kardinalna točka pedagogičnoj dedukciji naučnih predmetâ; to je indi i ona luka, prema kojoj okrenusmo mi našu ladjicu, kojoj je veslo »stenografija«. Neuzmogne li stenografija kao naučno sredstvo pomagati pedagogiji realizovati njezin program, onda ona uzprkos velikoj svojoj koristi pada izvan ciklusa naučnih predmetâ; može li pako to u podpunoj mjeri činiti, onda neima razloga, pače je krivo, ako se izključuje iz okruga naučnih predmetâ. Nije bo svaki nauk, niti svaka škola uzgojna. Onaj nauk, komu je ta svrha, da nauči kakvoj vještini ili kakvomu zvanju radi zaslubze ili za zabavu, nije pedagogičan, jer nije uzgojan, nesmiera i neutiče na moralnost. Isto tako nebi bio uzgojan nauk, koji bi smierao samo na to, da učenika u bud kojem predmetu pripravi za učenjaka. Na nepedagogičnom temelju stajahu po tom u prošlom vieku gimnaziji, gojeć samo studije humanističke i prapravljajuć mladež za njihovo nastavljanje. Dok se je tako mislilo, nije gimnazijska obuka imala znamena pedagogičnoga, a isto tako nije imala toga znamena ni pučka škola, dok joj se je namitala ta svrha, da nauči čitati, pisati i računati za praktičku porabu.

Naproti tomu vladaju sada drugi nazori — a mnogo je zato činio Herbart. Sada se neteži samo za tim, da se što veće znanje priobči mladeži, ma bilo ono još tako koristno, rabljivo i sposobno da pojedinca uvješti. Uzgojnomu učilištu lebdi pred očima kao cilj osobno htienje odgojnika i njegov pravi odnošaj prema idealnom uvidjenju i religioznomu čuvstvu; — to imadu današnja uzgojna učilišta iz mislih gojenčeta razviti, te zato i posvećuju sve svoje djelovanje najviše razvijanju misaonosti. Sve misli, sva intelektualna naobrazba i sve sposobnosti, — što je odgojnik ovakovim učilišti postignuo, imadu kao sredstvo služiti, da ga što bliže primaknu čistomu idealu. U tom pogledu i gubi svaki studij svoju specijalnu, samostalnu vrednost, koju ima kao strukovni studij, te pripravlja humanitet, kako ga je mislio Herder, sveobču čovječansku naobrazbu, kako nju opisa Pestalozzi i kako

nju je u drugoj polovici prošloga veka vrlo občenito takodjer Lessing ocertao. Sve to reći će pako, da pedagoški studij inauguri takovu naobrazbu, kakvu valja da čovjek imade obzirom na občenito priznanu i potrebnu svrhu čovječanstva t. j. pedagoška škola nesmije okolčiti stanovito područje, u kom neka izključivo mladi duh pitomca razastire svoja krila, već njemu mora biti ostavljen polet širom i visom, tako da on neumorno teži dalje i dalje, da nemiruje, jer je njegov cilj — ideal.

Škola dakle na pedagošnom temelju ima gledati ne samo na to, da se puno sazna i nauči, nego da se uvještiti pitomac plemenito čutiti i htjeti.

Bila indi korist stenografije u praktičnom ili materijalnom pogledu još tako velika, — radi same te koristi ona prema rečenomu nebi mogla nullo modo biti naučni predmet u uzgojnih, već jedino u strukovnih učilištih.

(Dalje.)

M. Vamberger.

Debatno pismo.*

Uvod.

Debatno ili komorno pismo, (komorna ili parlamentarna stenografija), pruža onu brzotočnost, kojom je i najbrži govor slediti moguće.

Deli se u 2 diela: u etimologiju, koja uči, kako se mogu rieči pokraćivati, i u sintaksu, koja pokazuje, kada se smiju rieči kao članovi izreke pokraćivati.

Najviše ima takovih rieči, koje se daju na više načina kratiti.

Kako se dakle ima kratiti?

Najkraćim još čitljivim načinom.

Prava i glavna zadača debatnomu pismu (II. dielu stenografije) jest, pismom točno slediti govoru; međutim da je zadača korespondenčnomu stenogr. pismu

Debatno ali komorno pismo, (komorna ali parlamentarna stenografija), podaje ono brzotočnost, s kojo je tudi najbrži govor slediti moguće.

Deli se v 2 dela: v etimologijo, ktera uči, kako se morejo besede pokraćevati, in v sintaksu, ktera pokazuje kedaj se smejo besede kot členovi stavka pokraćevati.

Največ ima takih besed, ki se dajo na več načinov kratiti.

Kako se torej ima kratiti?

Na najkrači še čitljivi način.

Prava in glavna zadača debatnemu pismu (II. delu stenografije) je, s pisanjem točno slediti govoru; med tem da je zadača korespondenčnemu stenogr.

* U ovoj razpravi držimo se metode, koja se nalazi u knjizi „Die Debattenschrift“ od prof. A. Heinrich-a, i koja se metoda od strane glasovitih stručnjaka medju svimi postjećim kao najbolja priznava.

— kako se i I. dio stenografije kadkад nazivlje — više ili manje brzina kod korespondencije i prepisivanja.

Kao razgodei upotrebljuju se u debatnom pismu točka (-), a to takodjer na kraju upitne izreke, i zarez u svih inih slučajih. Pred odnosnim zaimenom netreba staviti zarez.

pismu — kakor se tudi I. del stenografije včasi imenuje — bolje ali manje brzina pri korespondenciji in prepisovanju.

Kot ločniki rabe se v debatnem pismu točka (-), a to tudi na koncu vprašavnega stavka, in vejica v vseh drugih slučajih. Pred relativnim zaimenom nij treba staviti vejice.

Etimologija.

Sintaksa našega sostava pozna jedan slučaj, u kojem je svaki način pokraćivanja dozvoljen; taj glasi: Krati sve s predlozi izvedene i sestavljeni rieči.

Proučiti ćemo dakle različite načine pokraćivanja takovih rieči.

I. Kračenje početkom rieči.

Kaošto niem čovjek u svom govoru sa prsti (Fingersprache) nesloguje rieč podpunoma, ako mu onaj, komu pripovjeda, namigne, da se iz navedenoga ostali dio rieči već pogodio; isto tako pišemo mi samo predložnu stavku koje rieči, ako je moguće iz predidućega korjen razabrati.

Pod riečjom »predložna slovka« nerazumjevamo ovdje samo bezpojmовni predlog, nego u obče svaki pred korjenitom slovkom nalazeći se »prefiks«, dakle i prepozicije i adverbija. — Predlozi nesmiju se nikada izostaviti; oni bo naznačuju smjer verbalne djelatnosti. N. pr. *Nastati, prestati, pristati* itd. I nači ćemo u cijeloj etimologiji valjanost imajuće pravilo: Prediduća označujuća rieč bilježi se, a sledeća označena izpušta i pokraćuje se.

Sintaksa našega sostava pozna jeden slučaj, v kterem je vsak način pokraćevanja dovoljen; ta se glasi: Pokračuj vse s predlogi izvedene in sestavljeni besede.

Preučili se bodemo torej različne načine pokraćevanja takovih besedij.

I. Kračenje s početkom besedij.

Kakor nem človek v svojem govoru s prsti (Fingersprache) ne sloguje besede popolno, ako mu tisti, komur pripoveduje, namigne, da je iz navedenega ostali del besede vže pogodil; ravno tako pišemo mi samo predložno slovko kake besede, ako je moguće iz predstojećega koren določiti.

Pod besedo »predložna slovka« ne razumevamo tukaj samo bezpojmовni predlog, nego v obče vsak pred korenito slovko se nahajajoći »prefiks«, torej tudi prepozicije in adverbija. — Predlogi se ne smejo nikdar izpuštiti, ker naznačuju smer verbalne delavnosti. N. pr. *Nastati, prestati, pristati* itd. In našli bodemo pravilo, ki ima v celej etimologiji veljavnost: Predstoječa označujuća beseda bilježi se, a sledeća označena se izpušta ali pokračuje.

Opažka 1. Ako ima dakle u sliedećem o predložnih slovkah govora, ima se pod tom uvjek kod sastavljenih rieči označujuća rieč razumjevati.

Za čitanje ovakovih pokrata valja pravilo: Izaberi za izpušteni dio pokraćene rieči najobičniji, u govoru najviše rabeći izraz.

Debatno pismo ima više i mnogovrstnijih sigla, nego li nauka o kraćenju rieči u I. dielu stenografije; zovu se »komorne sigle«. Nekoje su pravilne pokrate, nekoje pako dadu se po sustavu samo djelomice izpričati.

— Za često se nalazeće rieči, a osobito za tehničke izraze svoje struke pravi si svaki stenograf pokrate, t. zv. strukovne pokrate. Ove imaju samo za dotičnu osobu više manje stalnu vrednost, međutim da su komorne sigle od ciele škole prihvaćene.

(*Samovoljne komorne sigle vidi u prilogu str. 2.*)

1. Kraćenje samom predložnom slovkom.

a) Ovim načinom kraćenja mogu se raztumačiti sliedeće stalne pokrate:

(V. pril. str. 2., toč. 1. a.)

Za sliedeće rieči možemo na ovaj isti način imati strukovne pokrate:

Apoštol, konzul, efekt, epistola, evangelijski interes, profesor (proces).

(V. pril. kao gore.)

Označujuća rieč sama nemože cielu sastavljenu rieč nadomjestiti, osim u tudjih riečih, koje svršuju na »graf«, »grafija« i »grafovati«.

(*Primjere za cielu toč. a. vidi u pril. str. 2.*)

1. Opažka. Ako je torej v sledećem o predložnih slovkah govor, ima se pod tem pri sastavljenih besedah zmirom označujuća beseda razumevati.

Za čitanje takovih pokrat velja pravilo: Izberi za izpušteni del pokraćene besede najnavadniji, v govoru najbolje rabeći se izraz.

Debatno pismo ima već i mnogovrstnejih sigl, nego nauka o kraćenju besedij; imenuju se »komorne sigle«. Nekoje so pravilne pokrate, nekoje pak se dajo po sostavu samo deloma opravdati. — Za često se nahađajoće besede, a osobito za tehničke izraze svoje stroke dela si vsak stenograf pokrate, t. zv. strukovne pokrate. Te imaju samo za dotično osebo već ali manje stalno vrednost, međutim da so komorne sigle od cele šole sprejete.

(*Samovoljne komorne sigle gl. v prilogu str. 2.*)

1. Kraćenje s samom predložno slovko.

a) Na ta način kraćenja moraju se raztolmačiti sledeće stalne pokrate:

(V. pril. str. 2., toč. 1. a.)

Za sliedeće besede moremo na isti način imeti strukovne pokrate:

Apostolj, konzul, efekt, epistola, evangelije, interes, profesor (proces).

(V. pril. kao gore.)

Označujuća beseda sama ne more celo sestavljeno besedo nadomestiti, razven v tujih besedah, ki končajo na »graf«, »grafija« i »grafovati«.

(*Primere za celo toč. a. vidi v pril. str. 2.*)

Prevod primjera.

Isu Krst narodio se je u Betlehemu. Kršćani svetuju 28. prosinca božić. Ja se neću u debatu umješati. On je u velikom siromaštvu, nezna si pomoći. Naša domovina je u tom obziru veliki napredak načinila. Ja sam po predavanju iz škole otišao. Predsjednik je debatu za budući dan odgodio. Profesor je govorio danas o rimskih konzulih. Ja sam imao š njim veliki proces. Kolera pojavljuje se u Evropi samo u obliku epidemije. Ako se broj djaka nesmanji, mora se broj učitelja povećati. Većina je zaključila, da se predlog manjine ima zabaciti. Skupac je zahtjevao 10% interesa, i je imao radi tega proces. Kada bude nova crkva dogradjena? Gabelsberger je svoje djelo sam litografovao. Želim, da me nebi tko krivo razumio. Ja ga osobno nepoznam. 1. siječnja sam ja svoj račun pri autografu izplatio. Mati je k sinu došla. Težko je stare rane izliječiti. Vječni sneg i led visoke gore pokriva. Skoro sve narode su stari Rimljani podjarmili. To sam rekao, i ja mogu na to prisjeti.

b) Dve predložne slovke. Ima koja rieč dve predložne slovke, naobaziruć se na negativno *ne*, to su te dve skoro svaki put dovoljne za kraćenje.

Strukovne pokrate možemo si po ovom pravilu načiniti za sljedeće rieči:

Akomodovati, Bukovina, korespondovati, hipoteka, indiferentan, indirektan, inkognito, predestinacija, rekognoskovati (rekomandovati), superintendent.

(*Pokrate i primjere vidi u prilogu str. 2. i 3.*)

Prevod primjera.

Krst je zapovjedio apoštolom, da imadu evangjelje cijelom svijetu

Prevod primerov.

Jezus Kristus narodil se je v Betlehemu. Kristjani svetujo 28. decembra božič. Jaz se nečem v debatu umešati. On je v velikem siromaštvu, ne zna si pomagati. Naša domovina je v tem oziru velik napredok na pravila. Jaz sem po predavanju iz šole otišel. Predsednik je debato za bodoči dan odgodil. Profesor je govoril danes o rimskih konzulih. Ja sam imao š njim veliki proces. Kolera pojavljuje se v Evropi samo v obliku epidemije. Ako se broj dijakov ne zmanjša, mora se broj učiteljev povećati. Većina je zaključila, da se predlog manjine ima zavreći. Skópec je zahteval 10% interesov, in je imel radi tega proces. Kedaj bode nova crkva dozidana? Gabelsberger je svoje delo sam litografiral. Želim, da me ne bi kdo krivo razumel. Jaz ga osobno ne poznam. 1. prosinca sem jaz svoj račun pri autografu izplačal. Mati je k sinu došla. Težko je stare rane izceliti. Večni sneg in led visoke gore pokriva. Skoro vse narode so stari Rimljani podjarmili. To sem rekел, in jaz morem na to prisjeti.

b) Dve predložne slovke. Ako ima ktera beseda dve predložne slovke, ne obzirajoć se na negativno *ne*, tedaj so te dve skoro vsaki krat dovoljne za kraćenje.

Strukovne pokrate možemo si po tem pravilu napraviti za sledeće besede:

Akomodirati, Bukovina, korespondirati, hipoteka, indiferent, indirekten, inkognito, predestinacija, rekognosirati (rekomandirati), superintendent.

(*Pokrate in primere vidi v prilogu str. 2. i 3.*)

Prevod primerov.

Kristus je zapovedal aposteljnom, da imadu evangjelje cijelom svetu ob-

objavljivati. Ti nisi svojim dužnostim nikada zadovoljio. Ja vam mogu toga mladića najtoplje preporučiti. Treba svoj život okolnostim akomodovati. Atila je mnogo straha prouzročio. Kralj je ministru zapovjedio, da ga o toj stvari izvjesti. Bukovina je svoje ime od mnogih bukovih šuma zadobila. Moj prijatelj putovao je inkognito. Važni listovi trebaju se rekomanđovati. To je meni jako neugodno. Ja s tobom nisam jako zadovoljan. Mladost moramo marljivo upotrebljivati. Tko hoće do cilja doći, mora tomu shodna sredstva poprimiti. O kralju Matjažu pripovjeda se mnogo čudna.

javljati. Ti nisi svojim dolžnostim nikdar zadovoljil. Jaz vam morem tega mladića najtopleje preporučiti. Treba svoj život okolnostim akomodirati. Atila je mnogo straha prouzročil. Kralj je ministru zapovedal, da ga o tej stvari izvesti. Bukovina je svoje ime od mnogih bukovih šum zadobila. Moj prijatelj potoval je inkognito. Važni listovi trebaju se rekomanđirati. To je meni jako neugodno. Jaz s teboj nisem jako zadovoljen. Mladost moramo marljivo upotrebovati. Kdor hoće do cilja doći, mora temu shodna sredstva poprijeti. O kralju Matjažu pripoveduje se mnogo čudnega.

(Dalje.)

D o p i s.

Iz Ljubljane, 10. januarja.

»Vsak začetek je težek«, s tem smo se tolažili, ko so se nam prikazovale pri osnovanju »sten. venčka« razne neprilike; a nismo se zaman tolažili kajti čem dalje gojimo stvar, tem laže se nam vse zdi, posebno ako še pomislimo na koncu tudi na uspeh, ki ga bode rodilo to poduzetje. »Finis coronat opus«, — radi tega ne smemo omagati na težavnem potu. — Na tem mestu naj bode tudi izrečena topla hvala sedmošolcu A. Štritof-u, koji se zelo trudi s predavanjem in razlaganjem naših toliko potrebne slovenske stenografije. — Naš »sten. venček« je sklenil v poslednej uri, da se vsi udje njegovi imado naročiti na »Jugosl. Stenograf«; in to gotovo nij storil bez uzroka. Vsak lahko sprevidi, da bez pomočnih učnih knjig nij mogoče napredovati, posebno ne v stenografiji, ktera se je jela še le sedaj prav za prav razvijati. Z obzirom na ubožneje dijake je naš »sten. venček« sprejel ta predlog, da bi vsi udje mesec za mesecem plaćeveli neko svoto v blagajnico, da se iz te ubožnejim udom naroči »Jug. Stenograf«. Dobro bi bilo, ako bi tudi drugi »sten. venčki« to stvar jednako uredili, kajti s tem se širi list in — kar treba vedno povdarjati — tudi znanost tako bolje napreduje. — Da nam je stenografija potrebna, to je gotovo vsakemu znano; pa ako se vže na praktično korist ne oziramo, mislim, da nas mora tudi znanost sama s svojo lepoto navduševati, ter nas izpodbujiati, da se kolikor preje, toliko bolje, ž njo seznanimo.

A. K.

Stenografska literatura.

„*Těsnopisné listy*“ br. 8, koji je koncem decembra izašao, sadržaje sljedeće članke: O pismu „c.“ (Kritička razprava.) — Narodnost česka u 18. stoljeću. (Nastavak.) — Dopisi: Iz Hrudina, iz Praga i iz Zagreba.

Br. 9., izdan ovoga mjeseca, donaša sljedeće članke: Dodatci k tiesnisu českemu. (Piše prof. A. Krondl.) — Narodnost česka u 18. stoletju. (Konac.) — Iz puta kroz Slovačku. (A. Krondl.) — Književnost. (O Krumbeinu i Kühneltu.) — Dopisi iz Jičina, Brna i Praga.

„*Gazeta stenograficzna*“ u br. 5. donaša sljedeće članke: Iz društva. — Izvješće o mjesечноj sjednici. — Predavanje dr. H. Meissnera u glavnoj skupštini sten. društva u Krakovu dne 10. dec. 1876. (Nastavak.) — Dopisi: iz Stanislavova (o slovenskoj hrv. i srbskoj stenografiji.) — Iz Gradca. — An unsere deutschen und sonstigen Kunstgenossen.

„*Stenografija kao fakultativan predmet* na viših djevojačkih školah“ glasi naslov članku, kojega je veoma temeljito napisao prof. Schober u njemačkom jeziku, a ga sada donaša u hrv. prevodu od A. Bezenšeka pedagogički list „*Hrvatski učitelj*.“ (Poradi svoje važnosti tiskati će se članak u posebnoj brošurici*, o kojoj ćemo svakako još govoriti.)

* Brošurica ova dobivati će se od 1. febr. počamši kod administracije „Jugosl. Stenografa“ po 12 novč. Uredn.

G l a s n i k.

O amerikanskoj metodi stenografovanja u hrvatskom sabornu, koja se je u prošloj sesiji pod vodstvom urednika ovoga lista uvela, i o kojoj smo u br. 8. pr. g. pobliže govorili, piše sada takodjer „Correspondenzblatt“ kr. stenogr. instituta u Draždanih (br. 1. g. 1878.) jako pohvalno, te ju drži za naše okolnosti najprikladnijom.

Da bi se nudila prilika za učenje stenografije! Tu želju čujemo u Hrvatskoj čim dalje tim češće izražavati ne samo od strane onih, koji su već škole svršili, a tada nisu imali priliku, da tu znanost nauče, nego i od onih, koji su sada na zavodih, na kojih se stenografija još nepredaje, dapače i na djevojačkim viših učionah. Mi tu želju radostno registriramo, jer je novim dokazom, da su naše opetovane molbe na vis. zem. vladu, neka stenografiji veću pozornost posvetiti izvoli, podpuno opravdane bile.

U Ugarskoj ima — kako nam tajničtvu madjarskoga stenogr. društva iz Budapešte piše — osada već 53 dipl. profesora stenografije po Gabelsbergerovu sustavu, kako ga je za madjarski jezik priredio prof. Ivan Marković.

Prevod stenograma „Vojска in mir“ nismo mogli zarad pomanjkanja prostora u ovom broju doneti, nego ga donesemo u budućem broju.

 Br. 1. pošiljamo vsem lanskim p. n. abonentom; ako ga koji ne namerjava nadalje držati i plaćati, prosimo, da ga do 1. febr. pošle „retour.“

Prilog listu.

Br. I.

Teč. III.

Moja ladja.

(P. Preradović)

20 21 2. j.
~ ~ ~
11 12 13
o f o e -

re L a c po
f a l ,
va d y w ,
z a a . n l -

g o d c
a y w ,
g s e u ,
n e g b -

Debatno pismo.

Lamovoline Romanne sigle: $x = \sqrt{t} (\sqrt{f})$, x_1
 $= \sqrt{t}$, $x_2 = \sqrt{f}$, $x_3 = \sqrt{tf} (\sqrt{L})$, $x_4 = \sqrt{f} t$, x_5
 $= \sqrt{f} t$; $+ = \text{so} (\sqrt{t})$, $\pm = \text{and} (\sqrt{t} \sqrt{f})$; $\mp = \text{g. m.}$; $\mp =$
 mf , $\frac{1}{2} = \text{rl.}$. $\dot{t} = \text{wth}$, $\dot{+} = \text{ch}$, $\dot{-} = \text{sth}$, $\dot{\mp} = \text{wt}$.

Ktoc. 1.a: $\varrho = \text{car}, \text{ecc}$; $c = \text{el}$, $\gamma = \gamma^{\text{car}}$
 $\alpha = \alpha_{\text{f}}$, $\gamma = \gamma^{\text{car}}$, $\beta = \beta_{\text{f}}$, $\tau = \tau_{\text{f}}$, $\varepsilon = \varepsilon_{\text{f}}$, $\delta = \delta_{\text{f}}$, $\eta = \eta^{\text{car}}$, $\gamma' = \gamma'$

Ra

+ nlo'-Po-Xo S $\frac{28}{12}$ yl. sol. er. -
soot, abs- y h' / N a. ~ 1² 2³, -
o' e g S a e - 7' 2 a - 8 n - 1² 2 a 7-
m m o s s o - w r - 2 f ~ o l . 8 t .
+ ' f o o e = n j - o l ' f t 10% v , ' n o p j - e e
y d c e - x o ' c a o z - p l o z u w y -
2 a n - 1² 10 8 1 C 18 - 3 ' n o e - f ' b n
- ch o s i l o o n 3 7 - o a e l o b z n - 1²
- 1 - 1 -

o, o, m, B, q, u, n, p, n,

200 -

114-

X' p' n' e n' t' d' l' - 1' c' g' i' f' -
 1' o' r' - p' s' l' - r' n' - l' e' g' n' - z' n' v'
 p' - r' v' p' c' s' l' - - v' c' n' e' l' v' n'
 g' j' e - 2' v' n' - g' b' l' o' n' - l' a' n'
 s' - 1' b' v' n' g' - s' g' e' w' n' - n' t' e' s' e
 ' p' o' d' a' b' n' - v' y' n' o' n' l' a' -

Iz života Alexandra Macedonskoga.

n' o' d' e' c' j' n' e' t' j' p' n' - v' o' b' , v' n' t' d' l' v'
 - l' t' - l' f' l' - l' e' s' p' e' c' l' - p' - z' j' d' ,
 j' o' c' - j' f' p' e' - j' d' c' f' ? v' n' , 1' c' l' o' s' -
 v' o' b' s' l' , c' p' e' - z' f' ? - v' e' g' - , j' g' ? v' n'
 " 2' o' g' , v' g' j' , v' g' e' t' k' d' - , n' l' e' s' v'
 , - b' t' n' m' s' t' o' c' x'

v' o' g' f' 2' e' e' - f' : , 1' 2' c' l' s' p' r' e' f' -
 v' e' g' p' n' g' 2' v' n' (j' u') - , 1' v' . 1' 2' o' r' e' p' n' -
 - - v' y' l' v' , . 1' 2' p' e' p' - g' - j' w' e' s' , 1' 2'
 b' b' n' 2' d' , 1' 2' l' o' r' f' r' o' v' p' , - - q' v' s' :
 j' f' f' b' l' e' 1' 2' l' v' - - a' : , v' i' o' k' z'
 e' : , l' h' ? : , c' : , n' l' , t' o' n' p' t' b' , - - v' e' t' a' -
 v' o' g' f' l' - a' ? : , 1' 2' g' a' ? : , 1' 2' v' o' e'

Vojска и мир.

$$(90^\circ - \rho)$$

one person can never fully know another, or to
fully understand another fully. One can only try to
achieve this.

2nd " by noble no / am - te, con-
nly". M: " Ex re c., c w, 2 20 w/
w m t con - u m 20: T u f o w, T u c y-
sh e c b, s, c 20 n o n s y g u s c o n s i -
l h u m e l b y o g - p h o w n y s o n
" " 201 m o g e h s j e e " d - T h e y
- m y ~ m e c o "

1st mrs, all road Express, post², car²
n° 66 Goldengate 1 H-72130 Cognac
new. 2a, 1st mrs ed.

De jst con gr w b p S, so y p a g e d,
- v f l - q l n o t r - v a e e (D u n o g
- u e P. - L - L u b l u m g e r - S o a n , r'
- e m o d h - u e - e u n ' s - v a n v i n d a
- , u e - v s t , q l , u - a g o r p - r " q
- u l l y c o n n , i - j u M s e y o e s j w o d , -
e j ' o t y e w t h .

—de. "co' m' p'le m' b": a' p' le, p'le: co'
j'w y'g, m' y'g t, co' u' m' s' d'g (s' d'g:
c' d' s' d' p' l' b' n' c' o' d'g — t' o' g' r' j' e'
. t' b' p', - b' i' n' y'g S, t' x' p' l' e' a' l' o' p' n' o' u'
s' c' i' g' l' e' d' h' t' g' t' l', t' w' - t' d' r' z' t' r' e' r'
u' n' c' o' z' r' s, t' d' l' C, t' d' l' o' - t' b' r' o' o'
t' d' u' - r' e' r' g', t' d' l' n' e' g' - t' d' r' e' r' o' g',
t' d' d' s' t' b', t' d' u' d' - . t' d' e' s' P - R' v' e' f' a'
y' - co' i' p' a' m' b', t' d' t' x' y' l' t' r' e' n' s'
r' o' d'. - t' d' e' m', t' d' t' r' e' p' r' o' t' y' n' h' - , t' d' p' r' o'
t' j' n' d' y' l' t' l', t' p' t' , t' d' r' a' n' d' t' h' , t' d' r' - t' n' d' t' e'
t' - t' r' o' n' t' b' g' e' r' a', t' d' r' l' n' r' u' n' t' n' d' l' e'
t' d' l' g' t' d' l' o' - t' d' t' p' " r' e' c' h' n' e' - t' d' l' l'
t' u' t' b', t' u' n' h', t' u' t' - t' d' l' n' t' p' r' o' n' t' n' o'
t' d' t' o' n' t' b', t' d' r' u' t' d' t' e' r' - t' d' t' e' d' a' n'
t' p' e' n' t' b' - t' u' c' e' - t' w' p' t' b' y' t' b', - t' e'
- t' d' t' h' - t' d' t' a' e' - t' d' t' b', - t' d' t' e' c' h' n' d'
t' p' r' e' r' d' - t' d' t' a' m' t' b' w' y' l' t' d' o' y' s, - t' e'
t' d' g' t' d' t' a' n' - t' b' t' e' - t' d' t' n', - t' d' t' e' g' t' o'
t' d' g' t' d' t' a' n' - t' b' t' e' - t' d' t' n', - t' d' t' e' g' t' o'
t' d' t' h' , - t' d' t' b' t' e' - - t' d' t' g' t' o' - t' d' t' n' - t' d' t'
t' d' g' t' d' t' e' b' t' e' - t' d' t' n' - - t' d' t' g' t' o' - t' d' t' n' - t' d' t'
t' d' t' h' , - t' d' t' b' t' e' - - t' d' t' g' t' o' - t' d' t' n' - t' d' t'
t' d' t' g' t' d' t' e' b' t' e' - t' d' t' n' - - t' d' t' g' t' o' - t' d' t' n' - t' d' t'

FEUILLETON.

Plemenitaš.

(Piše A. grof Sténo.)

- z ~ o w e n o ..	1. v. o / e o ~ a ~
S l l o b . s s (w o r t !)	g l e c h i s o . s " n e
: i m / e n i n b u g "	n o g d . s a d " g o g n ,
n e e r z h y p h - l'	: i o e r ' / p e r . n t l ,
n u f n o - e n C h	a y h , z o - h e l H i g
n o . s j h " / g s a ^ -	w o o h z m o s h ,
s a l / , n o o h , n ^ -	a h , : e s t p e s j , f ~
o z i s -	w , p o n d o . w ^ n , e
1. u f o b i n , g e n	- o l a h f u a z -
e " n g g f u g . b n "	
p u y , z " a y g u y : ,	m ! h . h d o , ' o)
h / s n a d . - - e b	e g o a b e n " l , z ' t
d l t r e n y -	o g a -
z f v : , f o i d .	—

Šala i zabava.

v e d m o o s a .	z ~ i o y - v ^ g y n e
w e u w l y g e - z i	l . f ^ o j . e . s y n -
x " e y - - m e u n e ,	g f , - z e e c o n e
i - g y z i f c h n o s	z n o f n i d -
n e k e t p / m n ' z	
z p b - n e n f f s	m b o s t v n t o -

22 "g - d - n - s - l -
a - e - f - t - c - l -
a - b - o - C - l - f - y - l!
f - l - o - g - t - l - e - r -
~ r - e - l -"

23 "n - r - i - u - s - l -
y - r - e - l - u - y - e -
a - n - n - r - f - p - f - l -
e - r - e - r - f - a - r - l -
u - l - l - x - l - l - l -
p - f - a - r - l - o - n - n - l -
l - o - v - e - r - e - l -
r - i - n - d - r - i - k -

24 "n - s - l - u - e - l -
f - l - u - e - l - l - l -
- l - l - f - l - l - l -
a - l - u - b - u - l - e - e
"t - l - f - l - l - l - l -
a - a -"

25 "n - u - s - l - u - e -
f - l - u - e - l - l - l -
- l - l - f - l - l - l -
a - l - u - b - u - l - e - e
"t - l - f - l - l - l - l -
a - a -"